

DU KAN BIDRA TIL FORSKNING PÅ ALTERNATIV BEHANDLING!

av Anita Salamonsen, Arne Johan Norheim og Brit J. Drageset, NAFKAM, UiT, Norge
i samarbeid med Leila Eriksen, DK.

Foto: Gyldendal Akademisk

Europeiske pasienter er hyppige brukere av alternativ behandling. Alternativ behandling er helserelatert behandling som i hovedsak utøves utenfor helse- og omsorgstjenesten. Mange brukere rapporterer om positive helseeffekter av alternativ behandling, mens noen har negative erfaringer. I motsetning til offentlige helsetjenester er alternative behandlingstilbud lite utforsket og i liten grad regulert av helsemyndighetene.

Vi trenger derfor mer kunnskap om pasienters gode og dårlige erfaringer med bruk av ulike alternative behandlingsformer. Dette kan registreringer i Register for eksepsjonelle sykdomsforløp (RESF) bidra til! Alternative behandlere oppfordres derfor til å informere sine klienter om muligheten for å registrere erfaringer med alternativ behandling i dette registeret. Jo flere sykdomsforløp som registreres, desto bedre grunnlag danner RESF for viktig forskning på bruken av alternativ behandling.

RESF ble opprettet ved Nasjonalt forskningscenter innen komplementær og alternativ medisin (NAFKAM), UiT Norges arktiske universitet i 2002. Registeret danner grunnlag for forskning. Her samles pasienters *egne erfaringer* med bruk av alternativ behandling i forbindelse med sykdom og helseplager. For å kunne registreres i RESF, må et sykdomsforløp oppleves som uvanlig godt (personen opplever å bli frisk eller symptomfri, eller at symptomene blir svakere og/eller færre) eller uvanlig dårlig (personen opplever at symptomene blir sterkere og/eller flere over tid). RESF har så langt etisk godkjenning til å samle inn pasienterfaringer fra Danmark, Sverige, Norge og Storbritannia. Per i dag har ca. 400 pasienter fra disse fire landene registrert sine sykdomsforløp. De største sykdomsgruppene er kronisk utmattelsessyndrom/myalgisk encefalopati (CFS/ME), multipel sklerose, kreft og astma/allergi.

Hva har RESF bidratt til så langt? Per 30. juni 2014 er det registrert 373 uvanlig gode sykdomsforløp og 24 uvanlig dårlige sykdomsforløp i RESF. De mest brukte behandlingsformene blant de registrerte pasientene er akupunktur, kostholdsveiledning, homeopati, urter og kosttilskudd, soneterapi og healing.

Flere forskningsprosjekter i Norge og Danmark har vært gjennomført basert på RESF, se oversikt på www.nafkam.no. Disse forskningsprosjektene og RESF har vært bredt omtalt i ulike medier.

Boken *Alternative veier – Pasienter med eksepsjonelle sykdomsforløp* av den danske forskeren Tove Kruse og seniorforsker Anita Salamonsen ved NAFKAM kom ut høsten 2012. Her skriver fire menn og fire kvinner diagnostisert med kreft, multippel sklerose og CFS/ME selv om sine eksepsjonelt gode sykdomsforløp knyttet til bruk av ulike alternative behandlingsformer. Et kapittel i boken presenterer forskning basert på deltakere i RESF. I et annet kapittel deler en rekke pasientorganisasjoner, organisasjoner for alternative behandlere og organisasjoner for leger og helsefagstudenter sine forskjellige og viktige perspektiver på bruk av alternativ behandling og hvordan et godt behandlingstilbud bør være. Boken har fått mange og positive omtaler. Noen av disse finnes på Gyldendals nettside: <http://www.gyldendal.no/Faglitteratur/Medisin/Profesjon/Alternative-veier>. Boken er også tatt i bruk i undervisning i sykepleie og folkehelsevitenskap i Norge og Danmark.

Har DU klienter som kan oppfylle kriteriene for deltakelse i RESF? I den senere tid er det kommet stadig flere henvendelser til NAFKAM fra personer som er informert om RESF av sin alternative behandler. Dersom du har klienter som mener at de har hatt god nytte av dine behandlinger, kan du informere dem om muligheten for registrering i RESF (se kontaktinformasjon nedenfor). Dersom en klient gir sin tillatelse, er det også mulig for deg å sende dennes kontaktinformasjon til RESF slik at daglig leder kan kontakte klienten.

Migreneforløp knyttet til soneterapi (kontakt: Leila Eriksen.dk) og akupunktur (kontakt Birte Nielsen.dk), har for tiden et spesielt fokus. Her samles det inn gode migreneforløp i Norge, Danmark, Sverige og England i samarbeid med utøverorganisasjoner innenfor soneterapi og akupunktur. En ekstra oppfordring går derfor til deg som har klienter med uvanlig gode migreneforløp om å informere om RESF.

Kontakt RESF! Ut fra vår kontakt med alternative behandlere og brukere av alternativ behandling tror vi at det er mange sykdomsforløp og behandlingserfaringer ute i praksisfeltet som kan egne seg for registrering i RESF. Ta kontakt med RESF dersom du har spørsmål eller vil formidle kontaktinformasjon for dine klienter/pasienter (kun med deres samtykke!). Du kan også få tilsendt informasjonsbrosjyrer og visittkort som kan brukes til pasientinformasjon, og daglig leder for RESF kan bidra med informasjon om hvordan forskere kan søke tilgang til materiale fra registeret.

Kontaktinformasjon for RESF

E-post: resf@helsefak.uit.no

Telefon daglig leder for RESF, rådgiver Brit J. Drageset: (+47) 77 64 68 67

Telefon leder for styringsgruppen for RESF, seniorforsker Anita Salamonsen: (+47) 77 64 68 68

Telefon NAFKAMs sentralbord: +47 77 64 66 50

Nettside: www.nafkam.no

14. november 2014